

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ
В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ,
ЕФЕКТИВНІСТЬ, ІННОВАЦІЙНІСТЬ,
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ**

Колективна монографія

Київ – 2020

УДК 351:331.5:061.1ЄС(477)

П88

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту підготовки
кадрів державної служби зайнятості України
(Протокол № 6 (147) від 21.06.2019 р.)

Рецензенти:

Кравченко М. В., д. держ.упр., професорка кафедри соціальної та гуманітарної політики НАДУ при Президентіві України;

Токарева В. І., д. держ.упр., професорка, проректорка з навчальної роботи Донецького державного університету управління (м. Маріуполь);

Новак-Каласва Л. М., д. держ.упр., професорка кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України.

Авторський колектив: Дубич К.В., д.держ.упр., доц., Дмитренко Г.В., д.держ.упр. (2.1); Дубич К.В., д.держ.упр., доц., Серьогіна Н.О., к.ю.н. (2.2); Дубич К.В., д.держ.упр., доц., Данилюк К.В., к.держ.упр. (2.3); Дубич К.В., д.держ.упр., доц., Рачинський А.І., д.держ.упр., проф. (2.4); Ворона П.В., д.держ.упр., доц., Боков О.В., к.держ.упр. с.н.с. (5.1); Діденко Н.Г., д.держ.упр., проф. (3.1, 3.3); Надрага В.І., д.е.н., проф. (1.5, 5.5); Баршніков В.М., к.тех.н., доц. (4.1); Балашова Н.В., к.е.н. (3.7, 5.3); Качан Я.В., к.держ.упр. (1.6); Масик М.З., к.держ.упр. (5.9.2); Міщенко К.С., к.держ.упр. (3.2, 4.2, 4.3, 4.4, 5.6); Опанауцук П.В., к.іст.н. (5.9.1); Пахомова М.В., к.держ.упр. (2.5); Серьогіна Н.О., к.ю.н. (1.1, 1.2, 1.4, 3.4, 3.5, 3.6, 5.2); Сухомлин В.Б., к.держ.упр. (1.3, 5.7, 5.8); Фомицька Н.В., к.держ.упр., доц. (5.4)

П88 Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна монографія / за наук. ред. д. держ.упр. Р. В. Войтович та К.В. Дубич. Київ, 2020. 480 с.

ISBN 978-617-649-061-6

У колективній монографії авторами розглянуто концептуальні засади комплексної публічної політики у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції, тінізацію ринку праці як проблему публічного управління: українські та міжнародні тенденції, проблеми зайнятості специфічних категорій: молоді, ВПО, інвалідів та інших в умовах реформування ринків праці. Досліджено європейську практику стимулювання зайнятості населення, виклики локальних ринків праці та діяльність органів місцевого самоврядування щодо вирішення проблем зайнятості населення, способи модернізації державної політики зайнятості в умовах євроінтеграції та реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС, довгострокову політику подолання безробіття як оптимізаційний механізм зайнятості населення в Україні.

УДК 351:331.5:061.1ЄС(477)

ISBN 978-617-649-061-6

© Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості
України, 2020
© Колектив авторів, 2020

- низьким рівнем довіри громадян до державної влади;
- відсутністю дієвого громадського контролю за діяльністю органів політичної та державної влади;
- збройним конфліктом на Сході України та анексією Криму;
- та іншими.

Встановлено, що негативний, деструктивний вплив політичного фактору поширюється не тільки на ринок праці та зайнятості населення, але й на економіку, сферу соціального захисту, демографічний стан і суспільний розвиток України в цілому. Сучасні виклики з боку тінізації ринку праці та зайнятості в нашій країні, є досить серйозними, а завдання, пов'язані з усуненням цього негативного явища, потребують подальших наукових досліджень і невідкладного вирішення з боку держави.

2.2. Тінізація ринку праці України: нормативно-правовий фактор

Досліджуючи сучасний ринок праці України та проблеми, пов'язані з його тінізацією, проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює та реалізовує державну політику в сфері зайнятості населення. На нашу думку, нормативно-правовий фактор є основою для розроблення, реалізації механізмів детінізації ринку праці та зайнятості населення, регулювання і забезпечення ефективного функціонування ринку праці та зайнятості населення. Тіньовий ринок праці та зайнятість – це нелегальний формат трудових відносин, який ініціюється, переважно, роботодавцем або працівником з метою несплати податків, ухилення від виконання положень законодавства. Крім того, такий формат зайнятості порушує право людини на працю. Нормативно-правове макросередовище – сукупність: положень статей Конституції України, якими гарантовано право людини на працю та визначено обов'язки сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом; чинних актів законодавства, підзаконних нормативно-правових актів (укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства соціальної політики України та ін.), що регулюють суспільні відносини, діяльність державних і недержавних суб'єктів у сфері зайнятості та ін.

Відповідно до ст. 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти на життя працюю, яку кожен вільно обирає або на яку вільно погоджується, на належні, безпечні та здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом. У ст. 2 Кодексу законів про працю України (КЗпП) визначено, що право громадян України на працю, тобто на одержання роботи з оплатою праці не нижче встановленого державою мінімального розміру, включаючи право на вільний вибір професії, роду занять і роботи, забезпечується державою. Держава створює умови для ефективної зайнятості населення, сприяє його працевлаштуванню, підготовці і підвищенню трудової кваліфікації. Основними трудовими правами працівників є: укладення трудового договору про роботу на підприємстві, в установі, організації або з фізичною особою; право на відпочинок відповідно до законів про обмеження робочого дня та робочого тижня і про щорічні оплачувані відпустки; право на здорові й безпечні умови праці, на об'єднання в професійні спілки та на вирішення колективних трудових конфліктів (спорів) у встановленому законом порядку; право на участь в управлінні підприємством, установою, організацією; право на матеріальне забезпечення в порядку соціального страхування в старості, а також у разі хвороби, повної або часткової втрати працездатності; право на матеріальну допомогу в разі безробіття; право звернення до суду для вирішення трудових спорів незалежно від характеру виконуваної роботи або займаної посади, крім випадків, передбачених законодавством, та інші права, встановлені законодавством.

Згідно зі ст. 67 Конституції України кожен зобов'язаний сплачувати податки, збори в порядку та розмірах, встановлених законом. Відповідно до ст. 171.1 Податкового кодексу України [201] особою, відповідальною за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати, є роботодавець, який виплачує такі доходи на користь платника податку.

Аналіз вітчизняних законодавчих, правових актів дає підстави зробити висновок про недостатнє нормативно-правове забезпечення ринку праці та зайнятості населення, існування певних недоліків, прогалин, які уможливають їх тінізацію. Практика переконливо свідчить, що положення вказаних вище статей Конституції України, Податкового кодексу та КЗпП

порушуються. З боку роботодавців тіньового ринку праці найпоширенішими є:

- порушення вимог ст.ст. 21, 24 КЗпП – відсутність трудових договорів з працівниками і, як наслідок, даних про фактичну кількість найманих працівників;

- укладання з найманими працівниками договорів цивільно-правового характеру, які не передбачають перебування працівників у трудових відносинах з роботодавцем, що позбавляє їх права на захист своїх трудових прав;

- укладення трудових договорів, які не відповідають вимогам законодавства про працю;

- виплата заробітної плати «у конвертах»;

- порушення вимог ст. 95 КЗпП – недоотримання мінімальної заробітної плати та невиплата її індексації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 р. № 836 «Про внесення змін до Порядку проведення індексації грошових доходів населення»;

- порушення ст. 50 КЗпП – перевищення норм тривалості робочого часу найманих працівників;

- експлуатація найманих працівників у спосіб встановлення графіків роботи, що передбачають значні обсяги робіт у понаднормовий час, залучення до роботи у нічні часи, святкові та вихідні дні без відповідної оплати (ст.ст. 106, 107 КЗпП щодо оплати за надурочні роботи в подвійному розмірі, здійснення оплати за роботу у святкові дні).

Основними недоліками нормативно-правового забезпечення, що зумовлюють тінізацію ринку праці та зайнятості населення нами визначено п'ять основних, серед яких:

Недосконалість, застарілість вітчизняного трудового законодавства, недостатня узгодженість відповідних нормативно-правових актів та їх положень з міжнародними нормативами у сфері зайнятості. Так, в Україні до сьогодні чинним залишається КЗпП, який прийнятий ще Верховною Радою УРСР 10 грудня 1971 р. і в який упродовж 1973-2017 рр. згідно із 125 законами (!) вносилися різноманітні зміни.

Низький рівень ефективності антикорупційного законодавства та державних програм у частині детінізації ринку праці та зайнятості населення як невід'ємної складової державної антикорупційної політики. Неефективна, недійова державна

політика протидії та запобігання корупції в Україні негативно позначається і на детінізації ринку праці та зайнятості. Має сенс виокремити детінізацію в напрям державної політики, що потребує розроблення, впровадження і реалізацію відповідних нормативно-правових актів, державних стратегічних документів, програм тощо. Наразі не має ні Концепції легалізації ринку праці та зайнятості, ні відповідних Стратегії та Плану реалізації.

Відсутність дійових нормативно-правових механізмів державного управління забезпечення детінізації ринку праці, дотримання легальних соціально-трудова відносин у сфері зайнятості населення – є наслідком проблеми, викладеної вище в п. 2.

Громізка система оподаткування та нестабільність норм права про оподаткування. Попри те, що Податковий кодекс України [201], який регулює відносини у сфері податків і зборів, визначає їх перелік (135 різних платежів – зборів і податків), набув чинності 1 січня 2011 р., в нього до сьогодні внесені зміни аж 112 законами! Втім, це не призвело до зменшення колізій у податковому законодавстві: існує наразі низка нормативних актів, неузгоджених між собою, несистематизованих і з суперечливими положеннями. Мають місце випадки, коли Державна фіскальна служба України (ДФСУ) в межах своїх повноважень розробляє та надсилає листи з поверхневими роз'ясненнями, «розмитими» або некоректними тлумаченнями положень нормативно-правових актів.

Виклад норм податкового законодавства є складним для розуміння, що є однією з причин довільного їх трактування ДФСУ. Це створює для працівників ДФСУ, інших державних контролюючих органів можливість накладати на підприємців штрафи. Парадоксом вітчизняної системи оподаткування є те, що мінімальні обсяги штрафів, що накладаються на суб'єкти господарювання, визначені окремою статтею «Надходження від штрафів і фінансових санкцій» формування дохідної частини Державного бюджету України. З одного боку, ця стаття є потенційним джерелом для корупціонерів, які на власний розсуд можуть накладати штрафи, визначати їх обсяги, верхню і нижню межі. З іншого боку, законодавче закріплення показників наповнення дохідної частини бюджету стає планом у роботі відповідних державних органів, які часто розглядають потенційними правопорушниками апріорі всіх підприємців. Не порушує податково-правові норми тільки той, хто не є підприємцем, – саме такий стереотип сприйняття вітчизняних підприємців. У цьому

контексті стає очевидним, що з метою уникнення «податкової тяганини» тінізація ринку праці та зайнятості населення є вимушеним кроком для суб'єктів господарювання.

Надмірне регулювання підприємницької діяльності та права незахищеність суб'єктів господарювання від зловживань з боку державних контролюючих органів. Незважаючи на те, що відносини між контролюючими державними органами та суб'єктами господарювання мають бути виключно законними (останні повинні виконувати тільки законні вимоги перших, ігноруючи явно протиправні), на практиці в їх здійсненні виникають гострі проблеми. Сьогодні суб'єкт господарювання можуть перевірити різні державні контролюючі органи, зокрема фіскальні органи, митна служба, пожежна охорона, санітарно-епідеміологічна та екологічна служби, органи боротьби з економічними злочинами, антимонопольні органи, органи з питань охорони праці, сертифікації та ліцензування, інтелектуальної власності, земельних питань та ін. Звісно, в умовах тотальної корупції перевірка, здійснювана контролюючими державними органами, перетворюється з інструменту державної політики в протиправне «джерело наживи» для корупціонерів, які воліють збільшити кількість перевірок, підвищити розміри податків, штрафів тощо. А звернення суб'єктів підприємництва до судових органів часто є безрезультатними з причин відсутності дійових механізмів захисту прав і законних інтересів перших від незаконних дій з боку посадових осіб державних органів. Іноземним компаніям при отриманні дозволів на працевлаштування для своїх працівників доводиться стояти перед дилемою: або нескінченно «ходити з коридору в коридор» багатьох інстанцій та довго чекати на їх видачу, або давати хабара чиновникам за «прискорений» розгляд їхніх заяв. Ще одним прикладом надмірного регулювання підприємницької діяльності є система звітування. Відповідно до законодавства в Україні підприємства зобов'язані подавати низку звітів державним органам, зокрема фіскальній службі, державним фондам (пенсійний, соціального забезпечення, зайнятості, соціального страхування), екологічним, земельним, санітарним та іншим органам, залежно від виду діяльності.

Зважаючи на вищезазначене, нами з'ясовано, що одним із факторів тінізації ринку праці та зайнятості населення в Україні є недосконалість нормативно-правової бази, яка не сприяє легалізації ринку праці та зайнятості населення, а, як парадокс, – спонукає до процесів тінізації.

Концептуальною основою розроблення та реалізації державної політики детінізації ринку праці та зайнятості населення в Україні можуть бути положення теорії «раціонального злочину», викладені Г.С. Беккером⁵ у роботі «Злочин та покарання: економічний підхід» [343, с. 169-217]. Теорія базується на економічному моделюванні людської поведінки – економічному аналізі потенційним правопорушником (злочинцем) ймовірних переваг і втрат від скоєння злочину. Потенційні передумови «раціонального» злочину виникають тоді, коли очікувані вигоди (отримання користі, привілеїв, переваги, доходу тощо) від його скоєння переважають його негативні наслідки, які настають у разі його розкриття правоохоронними органами, притягнення до відповідальності. Потенційний злочинець (не відноситься до осіб з наркотичною залежністю, психічними захворюваннями) на основі ретельного зважування всіх «за» і «проти» правопорушення приймає «економічно обґрунтоване», «раціональне» рішення, яке інспірує його на скоєння або відмову від скоєння правопорушення, визначає його подальшу поведінку.

Аналіз та порівняння на матриці позицій переваг і втрат від перебування в офіційному та тіньовому **секторах** ринку праці та зайнятості населення, які існують в Україні, дають підстави стверджувати, що для роботодавців вигідніше бути за межами офіційного сектора. Роботодавці з «економічних міркувань» схильні приймати рішення щодо перебування переважно в тіньовому секторі ринку праці, яке можна розглядати як всебічно зважене «раціональне» рішення в умовах ризику і невизначеності. Таке рішення роботодавців базується на оцінці співвідношення вигід і втрат (як майнових, так і немайнових) та визначається різницею прибутків від легальної і нелегальної діяльності, вірогідністю розкриття і засудження, ступеня тяжкості покарання тощо. Водночас, для працівників краще були легально працевлаштованим, оскільки їхні втрати в тіньовому **секторі** ринку праці є більшими. Нелегальні працівники, здебільшого, вимушено обирають неофіційний сектор, свідомо втрачаючи можливість отримувати пенсію, соціальні допомоги, виплати, субсидії пільги, позитивно вирішувати трудові спори в судах тощо.

⁵ Беккер Гері Стенлі – професор економіки та соціології Чиказького університету, лауреат Нобелівської премії 1992 р. з економіки «за поширення мікроекономічного аналізу на аспекти людської поведінки і взаємодії, включаючи неринкову поведінку».

Базуючись на положеннях теорії Беккера [343, с. 170-209], можна визначити чинники, які детермінують девіантну поведінку потенційних правопорушників, стримують їх від скоєння чи, навпаки, спонукають їх до діянь, пов'язаних нелегальними економічними, соціально-трудохими відносинами на тіньовому ринку праці та зайнятості, а саме:

правовий – очікування, страх викриття і невідворотність покарання за правопорушення, яке суперечить нормам закону з відповідними наслідками;

морально-етичний тягар (осуд) – усвідомлення індивідуумом неприйнятності, негативного ставлення до асоціальної поведінки (яка суперечить ustalеним у суспільстві морально-етичним нормам) та визнання ним (у разі скоєння правопорушення і покарання) невідворотності настання негативного ставлення, осуду з боку громадськості.

Ці два ключові чинники мають утримувати потенційних правопорушників від скоєння діянь, пов'язаних з тінізацією ринку праці та зайнятості. Втім, акцент має бути зроблений не на збільшенні тяжкості покарання, а на підвищенні вірогідності викриття та невідворотності покарання за їх скоєння. Саме цей чинник у найбільшій мірі, на переконання Г. С. Беккера [343, с. 186], спонукатиме потенційних правопорушників відмовитися від «раціонального» рішення на початковій стадії його прийняття. Очікувані втрати від прийняття такого рішення можна подати у вигляді формули:

Очікувані втрати = моральний тягар + очікуване покарання, де очікуване покарання = вірогідності викриття x вірогідність обвинувального вироку (у разі викриття) x покарання.

Таким чином, концептуальний підхід до розроблення державної політики або вжиття заходів щодо детінізації ринку праці та зайнятості населення в Україні, що базується на положеннях теорії «раціонального злочину» Г.С. Беккера, має поєднувати такі два взаємопов'язані між собою напрями:

– зниження рівня мінімально виправданих, очікуваних переваг від асоціальної поведінки, правопорушень у тіньовому секторі ринку праці та зайнятості;

– підвищення рівня максимально виправданих, потенційних втрат від перебування у тіньовому секторі ринку праці та зайнятості.

Така політика або заходи (рис. 2.3) повинні детермінувати вибір громадян працювати в офіційному секторі ринку пра-

ці та зайнятості населення, спонукати їх сплачувати податки, показувати, а не приховувати свої доходи, легально здійснювати економіко-господарську діяльність на основі запровадження відповідної системи стимулів і втрат. Рішення щодо перебування в нелегальному секторі ринку праці та зайнятості населення, що прийматимуться економічними агентами (роботодавцями, працівниками) і державними чиновниками, повинні бути «нераціональними», економічно не вигідними (мінімальними), засуджуватися громадськістю, а покарання в разі викриття правоохоронними органами – невідворотними й такими, що не мають термінів давності. В цьому контексті очікувані втрати та ризики, пов'язані з прийняттям такого рішення вказаними вище суб'єктами, стають максимально можливими.

Рис. 2.3. Матриця переваг і втрат від перебування в офіційному та тіньовому секторах ринку праці та зайнятості населення в Україні

Примітка. Розроблено автором на основі теорії Г. Беккера [343, с. 182]

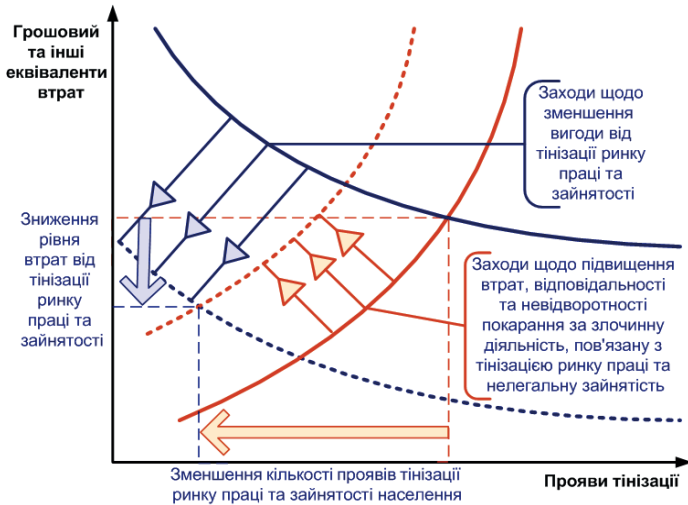

Рис. 2.4. Декомпозиція концептуального підходу до розроблення, реалізації державної політики або вжиття заходів щодо детінізації ринку праці та зайнятості населення

Примітка. Розроблено автором на основі теорії Г. Беккера [343, с. 182].

Як показано на рисунку 2.4, зменшення кількості проявів тінізації або правопорушень на ринку праці та зайнятості дасть державі можливість знизити втрати (в грошових та інших еквівалентах) від цього негативного соціально-економічного явища. Перевагами застосування такого концептуального підходу до вирішення досліджуваної проблеми є можливість її моніторингу та оцінювання відповідними показниками, що виступає обов'язковою вимогою, передумовою ефективною, дійовою державної політики детінізації ринку праці та зайнятості населення в Україні.

До завдань детінізації ринку праці та зайнятості населення, дерегулювання в Україні необхідно віднести вжиття заходів щодо підвищення стандартів прозорості, відкритості в діяльності органів державної влади, підзвітності та відповідальності посадових осіб за вчинені ними корупційні злочини, а також посилення *участі* громадськості у *вирішенні проблемних питань у цій сфері*.

Успішна реалізація запропонованого авторами концептуального підходу до розроблення державної політики або вжиття заходів щодо детінізації ринку праці та зайнятості населення в Україні також передбачає:

- належне правове врегулювання законодавства трудового (прийняття нового Трудового кодексу України), податкового (в напрямі зменшення податкового навантаження, проведення більш жорстокої політики щодо посилення відповідальності за ухиляння від сплати податків, внесків до соціальних фондів та покращення їх адміністрування);

- реформування судової системи, що дасть змогу збільшити (в разі викриття правопорушення) вірогідність винесення об'єктивного обвинувального вироку та *покарання*, що, в кінцевому підсумку, забезпечить зниження рівня потенційних переваг від правопорушень, злочинів у досліджуваній сфері.

Дослідженням визначено основні чинники нормативно-правового фактору з тінізації ринку праці та зайнятості населення, серед яких:

- порушення суб'єктами господарювання ст. 43 та 67 Конституції України, норм трудового законодавства, недосконалість і застарілість останнього;

- неефективність вітчизняного антикорупційного законодавства, державних програм у частині детінізації ринку праці, зайнятості населення;

- відсутність дійових нормативно-правових механізмів державного управління забезпеченням детінізації ринку праці та зайнятості;

- складна система оподаткування і нестабільність норм права про оподаткування;

- надмірне регулювання підприємницької діяльності та правова незахищеність суб'єктів господарювання.

Дослідженням встановлено, що негативний, деструктивний вплив нормативно-правового фактору поширюється не тільки на ринок праці та зайнятості населення, але й на економіку, сферу соціального захисту та суспільний розвиток України в цілому, що своєю чергою потребує регуляції й вирішення з боку держави.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КОМПЛЕКСНОЇ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ	7
1.1. Зміст, принципи та інструменти державної політики зайнятості населення в Україні	7
1.2. Інституційні основи формування та реалізації державної політики зайнятості населення України	16
1.3. Програмно-цільовий метод реалізації державної політики у сфері зайнятості населення в умовах інноваційних змін	24
1.4. Характерні риси європейської політики зайнятості населення	36
1.5. Концептуальні засади соціального захисту населення країн Європейського Союзу в контексті мінімізації соціальних ризиків	46
1.6. Надання якісних послуг у сфері зайнятості населення як об'єкт публічного управління та адміністрування	60
РОЗДІЛ II. ТІНІЗАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ ЯК ПРОБЛЕМА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: УКРАЇНСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ	79
2.1. Тінізація зайнятості населення: політичний аспект	79
2.2. Тінізація ринку праці України: нормативно-правовий фактор	89
2.3. Сучасні соціально-демографічні реалії тіньової зайнятості населення України	99
2.4. Зайнятість населення України та економічний фактор її тінізації	111
2.5. Проблеми зайнятості специфічних категорій: молоді, ВПО, інвалідів та інших в умовах реформування ринків праці	120
2.5.1. Проблеми зайнятості молоді.....	121
2.5.2. Проблеми зайнятості внутрішньо переміщених осіб.....	130
2.5.3. Зайнятість осіб з інвалідністю.....	140

РОЗДІЛ ІІІ. ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА СТИМУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ.....	151
3.1. Структура та практика реалізації політики зайнятості в ЄС	151
3.2. Механізми публічного управління сферою зайнятості в умовах євроінтеграції України	176
3.3. Реформування ринку праці та стимулювання зайнятості у країнах Європи	188
3.4. Результативність проведення спільної політики зайнятості населення у країнах ЄС	212
3.5. Шляхи адаптації напрямів європейської політики зайнятості до умов України	221
3.6. Застосування європейських підходів у забезпеченні зайнятості окремих груп населення в Україні	230
3.7. Імплементация зарубіжних освітніх моделей у систему вітчизняного професійного навчання.....	245

РОЗДІЛ ІV. ВИКЛИКИ ЛОКАЛЬНИХ РИНКІВ ПРАЦІ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ.....	259
4.1. Співпраця органів місцевого самоврядування з державною службою зайнятості щодо надання послуг в умовах децентралізації зайнятості	259
4.2. Актуальні проблеми публічного управління зайнятістю на місцевому рівні в умовах реформування ДСЗУ	266
4.3. Соціальні послуги державної служби зайнятості як чинник інституціоналізації ринку праці	272
4.4. Науково-методичні підходи до розроблення плану виходу з кризи та модель комунікації для базового центру зайнятості	288

РОЗДІЛ V. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ ЗАРУБІЖНОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО ДОСВІДУ.....	292
5.1. Модернізація державної політики зайнятості в умовах євроінтеграції та реалізації Угоди про асоціацію України з ЄС	292

5.2. Європейський досвід державного регулювання корпоративної соціальної відповідальності	305
5.3. Державна служба зайнятості як державний регулятор ринку праці щодо інноваційного забезпечення професійного навчання безробітних	327
5.4. Удосконалення системи громадського контролю за наданням послуг у сфері зайнятості	346
5.5. Соціальний діалог як інструмент вирішення проблем у соціально-трудовій сфері.....	360
5.6. Комунікації та їх роль у модернізації державної служби зайнятості України	375
5.7. Довгострокова політика подолання безробіття як оптимізаційний механізм зайнятості населення в Україні	387
5.8. Інституційно-оптимізаційні механізми розвитку сфери зайнятості населення України.....	401
5.9. Соціальний діалог та соціальна відповідальність бізнесу на ринку праці.....	415
5.9.1. Соціальний діалог на ринку праці	415
5.9.2. Соціальна відповідальність на ринку праці.....	427
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	441

Наукове видання

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ
В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ,
ІННОВАЦІЙНІСТЬ, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ**

Колективна монографія

Відповідальний за випуск *В. А. Дон*
Редактори: *В. А. Дон, О. В. Ільєнко*
Комп'ютерна верстка *О. В. Ільєнко*

Підп. до друку 25.03.2020.
Формат 60×84/16. Обл.-вид. арк. 24,2. Ум.-друк. арк. 27,9.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3457 від 08.04.2009

Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України,
м. Київ, вул. Нововокзальна, 17